

kunne søge at faae Anskuelserne klarede, og for at vi kunne finde den Vej, ad hvilken vi bedst kunne naae Maalet.

Naberg: Med de ærede Forslagsstillere er jeg enig i, at det er rigtigt, at man tager Spørgsmaalet om Anlæg og Drift af private Baner under Forhandling og Overveielse, thi jeg tror, at det maa erkjendes fra de allerfleste Sider, at, om endogaa Anlægget omtrent kan foretages for forholdsvis den samme Pris, saa vil dog Driften paa de lokale Baner kunne udføres langt billigere af et privat Selskab end af Staten. Nu er Statsbanenettet ogsaa i den senere Tid blevet i en saa betydelig Grad udvidet ved Erhvervelsen af de sjallandske Jernbaner, at det vil være overordenlig vanskeligt for Staten at overkomme at drive alle de private Baneanlæg, som kunne ventes udførte maaste endogaa i den nærmeste Fremtid. Jeg gaar nemlig ud fra, at det er Hensigten at samle hele Statsjernbanedriften under en fælles Bestyrelse, og saa vil det naturligvis blive endnu vanskeligere for den fælles Bestyrelse ogsaa at lede Driften paa de lokale Sidebaner paa en økonomisk og hensigtsmæssig Maade. Derimod har jeg nogen Tvivl om, hvorvidt det vil kunne lykkes ved en saadan almindelig Lov at faae bestemte Regler for saadanne private Baneanlæg, og den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har jo ogsaa selv indrømmet, at der vil kunne komme Tilfælde, hvor det vil være nødvendigt at give særlige Love. Jeg tror nu, at det vil være nødvendigt, at man næsten i alle Tilfælde enten behandler disse Spørgsmaal om Anlæg af lokale Baner ved særlige Love, eller at man, som det blev antydet af den høitærede Indenrigsminister, fører Forhandlingen derom paa Finantsloven, thi uagtet det bliver fastsat i en Lov, at der kan ydes et vist Tilskud til Jernbaner gennem Finantsloven, kan jeg alligevel ikke tro, at man vil gaa ind paa at yde dette Tilskud uden ogsaa samtidig at sjaenke den enkelte Sag en mere indgaende Overveielse og Behandling. Derfor har jeg naturligvis nogen Tvivl om, hvorvidt det vil kunne lykkes her ved en almindelig Lov at give saadanne Bestemmelser, som kunne passe paa, jeg vil ikke sige alle, men de allerfleste af de Forhold, der kunne blive Spørgsmaal om, paa de fleste af de private Jernbaneforslag, der kunne ventes at komme frem. Jeg kan heller ikke negte, at det forekommer mig idetmindste, at de ærede Forslagsstillere have helt igjennem søgt at lægge flere hemmende Bestemmelser paa Anlægget og Driften af lokale Baner, end det efter Sagens Natur maa anses for at være nødvendigt; thi nogen Frihed maa i alle Tilfælde disse Jernbaneselskaber have, og da man jo væsentligt gaar ud fra, at det er enten kommunale Mynigheder eller ogsaa Koncessionshaverne, der staa i Forbindelse med dem, der anlægge og drive

Banerne, maatte man vistnok kunne overlade en Del mere til disses Skjøn, end her foreslaaet. Det Tilskud, der tilstydtes til disse Baneanlæg, forekommer mig ogsaa at være noget fattigt. Man kan virkelig ikke gaa ud fra, at en Bane som den, vi nylig have forhandlet om, nemlig fra Bogense til Odense, kan hjælpe sig blot med det Tilskud, der ligger i, at Jyn afholder Expropriationsudgifterne. At et saadant Tilskud vil kunne være tilstrækkeligt for alle øvrige private Baneanlæg, tror jeg i hvert Fald ikke. Jeg tror, at foruden dette vil det de allerfleste Steder være nødvendigt at give et Tilskud som det, der forudsættes her i Lovforslaget, af 25,000 Kr. pr. Mil, og det forekommer mig ogsaa, at det er af den Slags Ting, som man vistnok ikke ret vel vil kunne unddrage fra Rigsdagens Bestemmelse, hvor stort dette Tilskud i Almindelighed og ogsaa i de enkelte Tilfælde skal være. Der kan, efter mit Skjøn, gives saadanne Forhold, hvor et Tilskud af mere end 25,000 Kr. pr. Mil maa anses ikke alene for at være nødvendigt, men ogsaa for at være ligesom i Statens Interesse. Der er jo ikke saa lille en Forskel paa de lokale Baners Betydning ligeoverfor den Trafik, som det kan ventes, at de ville kunne tilføre Statsbanerne, da Staten nu er i Besiddelse af alle Hovedbaner, og Staten har jo desuden ogsaa en vis Interesse i det Bidrag, der gennem de private Baner ydes til de forskjellige Egnes Opkomst. Hvad Expropriationsudgifterne angaar, da forekommer det mig, at en høi Grad af Billighed taler for, at der, da de Egne, i hvilke der anlægges lokale Baner, have ydet deres Bidrag til Expropriationsudgifterne paa de nuværende Statsbaner, ogsaa nu vises dem en vis Gjengæld ved, at Landsdelene bære Expropriationsudgifterne ved de lokale Anlæg. Den Ulempe, det vil medføre ligeoverfor Sjælland, maatte man sandsynligvis enten paa den ene eller den anden Maade kunne hævne. Sjælland er i det heldige Tilfælde ikke hidtil at have ydet noget som helst Tilskud til sine Baneanlæg; de ere komne tilstede derved, at Staten har garanteret for Anlægskapitalen og ogsaa for Expropriationsudgifterne; men jeg kan ikke se, at der vilde være noget Uretfærdigt i, at man for Sjælland lige saa godt som i de øvrige Landsdele yder en vis Støtte til Anlægget af lokale Baner, f. Ex. en saadan som den, der kan komme tilstede gennem de Udgifter, der kræves til Erstatning for den Jord, der er nødvendig til Baneanlægget. Det vil ikke kunne negtes, at der er flere lokale Baner, der for de Egne, hvor de anlægges, ville have en større Betydning for disse Egnes Opkomst, end endogaa betydeligere Strækninger af de mere gennemgaaende Banelinier have, og det forekommer mig derfor ogsaa, at der deri er en væsentlig Grund til, at der ydes disse private Baneanlæg en større Støtte, end der er forudsat i dette Lovforslag. Jeg tror, at